

Мектептегі мерекелер:

тәрбие жұмыстарының сценарийлері

5 ҚАЗАН

Дүниежүзілік
мұғалімдер күнімен!

Мектептегі мерекелер

тәрбие жұмыстарының сценарийлері

№9 (219), 2026

Журнал 2006 жылдың қаңтар айынан бастап екі айда бір рет қазақ тілінде шыға бастады.
2011 жылдан бастап ай сайын шығады

Республикалық ғылыми-әдістемелік, педагогикалық журнал)

МАЗМҰНЫ

Р. Искалиева. Абайтанушы.....	3
К. Тогаева. Бастауышым – шамшырақ	4
Ә. Оралова. Тіл – достықтың құралы	8
А. Қойшығалиева. Ғибратты ғұмыр – ұрпаққа өнеге	10
Г. Какенова. Қазақ киносы және өнер саңлақтары.....	14
Б. Нұрмұхамедов. Өзбекәлі жасаған қазақ руханияты.....	17
А. Искакова. Қария – елдің қазынасы, кітап – рухани азық	20
Д. Несіпбайқызы. Сөздің құдіреті, тілдің қасиеті	21
Ә. Төлегенова. Мерейлі отбасы – бақыт мекені	24
Г. Бейсова. Ұлы дала батыры – Исатай Тайманұлы»: тарихи тұлға тағылымы	27
Е. Дайрабай. Теріскей төріндегі руханияттың жаңа тынысы.....	30
А. Исламғали. Уақыттан озатын сөз айтамын... ..	35
Оқушылар шығармашылығы.....	38

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
«ПЕДАГОГ LTD» ЖШС

Бас редактор:
Гүлжанат ҚҰСТАНОВА

Көркемдеуші және беттеуші:
Нұрзат РАЙМҚҰЛОВА

«Мектептегі мерекелер:
тәрбие жұмыстарының
сценарийлері» журналы

20.05.2010 ж. ҚР Байланыс
және ақпарат министрлігінде
қайта тіркеліп, №10966-Ж
куәлігі берілді.

Басылым индексі: 75489

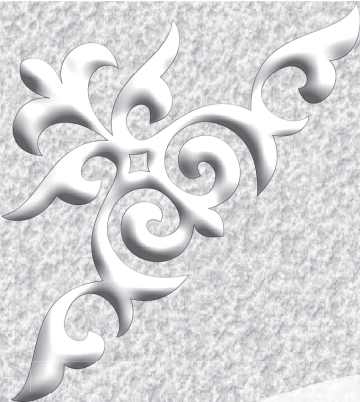
Басуға қол қойылды
30.09.2026 ж.
Офсеттік басылым.

Тапсырысы: 326.

Редакцияның мекен-жайы:
050036, Алматы қаласы,
Мамыр-2 ы/а, 13-7.
Тел/факс: 8 (727) 255-72-94.
Ұялы тел.: 8 777 303 37 67.

Эл.пошта: pedagog-ltd@mail.ru
Сайт: www.pedagog-ltd

Журнал <<Print House GERONA>>
баспаханасында басылды.
Алматы қаласы, Сәтбаев көшесі
30А/3, 124-кеңсе.
Тел.: (727) 250 47 40.

АҚЫЛДАСТАР АЛҚАСЫ:

Кіршібаева Райхан –
әл-Фараби атындағы
№145 мектеп-гимназия
директорының тәрбие
жұмысы жөніндегі
орынбасары.
Алматы қаласы.

**Қоңырбаева Сараш
Сахиқызы** – әл-Фараби
атындағы Қазақ Ұлттық
университетінің
қауымдастырылған
профессоры, педагогика
ғылымдарының кандидаты.
Алматы қаласы.

**Атабекова Бақытгүл
Ботабекқызы** – PhD,
Абай атындағы Қазақ
Ұлттық педагогикалық
университетінің аға
оқытушысы. Алматы қаласы.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ!

Материалдарды компьютерде Times New Roman қарпімен теріп, көлемі 2 беттен аспайтын Microsoft Word файлы ретінде CD дискіге жазып жіберіңіз. Мақала соңында автор туралы толық әрі нақты мәлімет болуы керек. Аты-жөніңізді толық жазыңыз (Мысалы, М.Т., К.С. емес). Мақалаңызға қосымша журналға жазылғандығыңыз жөніндегі **түбіртек көшірмесін** салғаныңыз жөн. Түбіртектің түпнұсқасы өзіңізде қалсын. Ол журналды уақытысында алмаған жағдайда байланыс бөлімшесіне барып, талап етулеріңізге керек болады. Мақаланы мүмкіндігінше Интернет арқылы электронды поштаға (pedagog-ltd@mail.ru, aknur@mail.ru) жіберіңіз. Факс арқылы, бағалы хат арқылы да редакция мекен-жайына жіберулеріңізге болады.

Жарияланған материалдар редакцияның пікірін білдірмейді. Фактілер мен мәліметтердің дұрыстығына авторлар жауапты. Қолжазбалар мен фотосуреттер рецензияланбайды және қайтарылмайды. Журналға шыққан материалдарды редакцияның келісімінсіз көшіріп басуға болмайды.

Абайтанушы

Мақсаты: Абай өмірін, балалық шағын, ілімі мен білімін, шығармашылығын балалардың қалай меңгергендігін бақылау. Абайдың ұлылығын, оның поэзиясы мен тереңдігін сездіре отырып, «Болмасаң да, ұқсап бақ» деп ақын өзі айтқандай, оқушыларды ақындыққа жетелеу. Сабақтың шешендік өнер бағыты бойынша оқушылардың ізденуін шығармашылығын, сөйлеу шеберлігін, сөз өнерлерін одан әрі дамыту.

Жүру барысы:

1. Кіріспе. Абай өміріне қысқаша тоқталып өтеміз.

Абай 1845 жылы, жылан жылында туып, 1904 жылы ұлу жылында 60 жасында Семей уезінің Шығыс тауында дүниеден өткен. Шын аты Ибраһим болса да, әжесі Зеренің еркелетіп қойған Абай деген есімімен аталып кетті. Абай әке жағынан алғанда Тобықтының белгілі шонжары мен биінен тарайды. Оның бабасы Ырғызбай Тобықтының атасы Өскенбай дала халқының әділ биі болған. Оған басқа рудың адамдары жүгініп, дауын шешкізген. Абайдың әкесі Құнанбай Қарқаралы округінің аға сұлтаны болған. Абайдың шешесі Ұлжан бошан руынан тарайды.

Абай 10-12 жас аралығында мұсылманша оқып, хат таныған. Ал 12 жасында Семейдегі Ахмет Риза медресесіне оқуға түседі. Медреседе жүргенде 14 жасында үш ай орыстың приходская школында орысша сабақ оқиды. 15 жасында үлкендерден білімі артып, ел ішіндегі жұртты өзіне қаратып, әкесіне көп көмегін тигізеді. Ел-жұрт

Абайды би етіп сайлайды. 20 жасында Абай от ауызды, орақ тілді шешен, халық өмірі мен әдетін, билік туралы істі көп білген көсем болған. Абай болашаққа сөзін арнайды.

Жүрегімнің түбіне терең бойла,

Мен бір жұмбақ адаммын оны да ойла.

Соқтықпалы соқпақсыз жерде өстім,

Мыңмен жалғыз алыстым оны да ойла.

Иә, өзі өмір кешкен және өлең жазған ғасыр үшін Абай жұмбақ болды.

Ал қазір біз Абайды қазақ даласының шамшырағы деп білеміз. Абай тек қазақтың ғана емес, бүкіл шығыс халықтары мәдениетінің шамшырағы деп білеміз. Абай — халықты білімге, ғылымға, еңбекке көп үндеген ақын.

«Тамағы тоқтық, жұмысы жоқтық аздырар адам баласын», - деп жаман әдеттен сақтандырған. Абай атамыздың тұжырымдауынша, әуелі құдайға сыйынып, сонан соң, өз қайратыңа сүйеніп, еңбек еткен адам нағыз азамат болып саналады.

І. «Абай және мен»

Бүкіл әлем Абай - деп жырлағандай, оқушыларда Абай атамыздың мәңгі өлмейтіндігін арқау етті.

1. «Абай тағылымы»;
2. «Асқақ рухтың өзегі»;
3. «Абай аманаты»;
4. «Жұмбақ ақын»;
5. «Абай мен үшін жұмбақ па?»;
6. «Мен білетін Абай»;
7. «Адастырмас қазағым» атты шығармалар оқыды.

II. Абай өлеңдерін жатқа айту.

«Желсіз түнде жарық ай», «Көзімнің қарасы», «Айттым сәлем, Қаламқас».

III. Абайдың қара сөздерінен үзінді оқу.**IV. Абайдың табиғат лирикасына байланысты жазған өлеңдері мен аударған аудармаларын жатқа айту.****V. Шешендік өнер «Абайдың ұнамды-ұнамсыз жақтарын» әдемі жеткізу.****VI. Жорға (шұғыл жауап беру)**

1. Абайдың шын аты?
2. Абай қай жылы, қай жерде туған?
3. Абай қайда оқыды?
4. Абайды кім тәрбиеледі?
5. Абайды кім деп білеміз?
6. Абайдың қандай әндерін білесің?
7. Кімнің шығармаларын оқып, қазақ тіліне аударды?
8. Абай неше ағайынды, есімдерін ата? (7) Оспан, Тәңірберді, Құдайберді, Ысмағұл, Ибраһим (Абай) Қалиолла,

Ысқақ.

9. Өнер, білім, ғылым туралы нешінші қара сөзінде жазылған?

10. Абайдың әкесі кім, атасы кім?

11. Абайдың неше қара сөзі бар?

12. Абайдың бес асыл сөзін ата?

13. И. Крыловтан аударған аудармашыларын ата? Аудармашының біреуін айта ғой.

14. Абайдың қашық болуға арналған 5 өсиеті?

15. Шешендік өнер. Абайдың ұнамды-ұнамсыз бейнесін тыңдап әділ баға берулеріңіз сұралады.

Қорытынды. Белсенді оқушыларды марапаттау.

Рыс Қуанышқалиқызы ИСКАЛИЕВА,

Бірлік жалпы білім беретін орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі.

**Казталов ауданы,
Батыс Қазақстан облысы**

Бастауышым – шамшырақ

Мерекелік шара мақсаты: бастауыш сынып оқушыларын бастауыш буынмен қоштасу мерекесіне қатыстырып, өздерінің алған білімдері мен тәрбиесін ата-анасына, мектеп ұжымына көрсету. Ұстаздарына алғыс айтып, жаңа орта буынға аяқ басу салтанатына ат салыстыру.

ҚР Әнұраны орындалады.

1-жүргізуші:

Армысың, гимназиям, алтын ордам,
Жарқырар ұлы ғалым, үміт алдан.
Жалғасқан тарих үнің бүгіндегі,
Армысың киелі ордам білімдегі.
Арайлы шуағы мол күнімдегі,

Шашылған шашу ма едің білімдегі.
Айқара аштың бізге құшағыңды,
Қуанып мың-мың шәкірт күлімдеді.

2-жүргізуші:

Бүгін міне, қоштасады бастауышпен балбұлақ,

Әнімнен жырына, тыңдарманым сал құлақ.

Кеше сәби, бүгін міне жас ұлан,
Лаулап жансын болашағың шамшырақ.

Құрметті ұстаздар! Ата-аналар мен оқушылар! Қымбатты қонақтар! №27 Махамбет Өтемісұлы атындағы орта мектеп бастауыш сыныбының дәстүр-

лі «Бастауышым — шамшырақ» атты бастауыш буынмен қоштасу мерекесіне орай ұйымдастырылып отырған кешімізге қош келдіңіздер.

«Білім құған бүлдіршін» көрінісі.

(Мектеп формасын киген бүлдіршін сахнаға шығады, жолдан мұғалім апай жолығады)

Бала: Сәлеметсіз бе?

Мұғалім: Амансың ба, балақай. Сенің атың кім?

Бала: Арман.

Мұғалім: Арман, қайда барасың?

Бала: Құрметті ұстаз, мен мектеп партасынада отырып оқығым келеді. Үлкен азамат болғым келеді.

Мұғалім (жымыып): Сенің жасың нешеде?

Бала: алты жастамын.

Мұғалім: Жарайды, көз жанарың шамшарақ боп жанып тұрған, сөзің балғын бөбек балбұлақтай ағып тұрған балақай екенсің. Бүгінгі «Бастауышым — шамшырақ» атты №27 орта мектептің бастауыш сыныбымен қоштасу кешіне алып барайын.

Бала: Апай, ол жерде не болады?

Мұғалім: Балақай, сен алдымен мектептің бастауыш сыныбынан білім аласың. Сосын өзің айтқандай, үлкен азамат болу үшін жоғары сынып қатарына қабылданасың, одан әрі білімің шыңдалып, сен үлкен азамат боп өмірге қадам басасың.

Бала: (қуанып) Жарайды, апай, мен ата-анамнан сұранып келейін, тез барайықшы.

1-жүргізуші:

Армысыздар, әлеумет, кеш қонағы,
Бүгін бізге мереке аса мәнді.

Қуанып зер салайық, ей халайық,
Балғындарды қошеметтеп қарсы алайық.

2-жүргізуші:

Күлімдеп жанары,
Біздерге жиі кеп.
Сынақтар алады,
Оқысаң нашарға.
Түйілер қабағы,
Бестікті көп алсаң,
Мәз-мейрам болады.

1-жүргізуші:

Жас өмір — жайқалтады жапырғын,
Жас өмір — жаздай ыстық жақын әнің.

Жас өмір — толған мақсат, шексіз арман,

Батыл ой, батыл тілек, батыл адам.

Бүгін гимназияның бастауыш буыны бітіргелі отырған бітірушілердің ән-шумағын қабыл алыңыздар.

1-оқушы:

Көз салып қараңызшы бойымызға,
Ортақ боп өскен бүгінгі өскен ойымызға.

Қош келдіңіздер ұстаздар, ата-аналар,

Бастауышпен қоштасу тойымызға.

2-оқушы:

Шаттанамын бүгін мен шаттанамын,

Ғылым сырын түсіндім, мақтанамын.

Осы сырды үйреткен төртінші сыныбым,

Түстей болып міне бүгін өсіп қалдым.

3-оқушы:

Қоштасу тойы басталды,

Ән мен биге бастайық.

Өнерімізді көрсетіп,

Құрметіне бұл тойдың,

Ән мен шашу шашайық.

«Мектебім» әні орындалады.

4-оқушы:

Білімнің қайнар бұлағы,

Өнердің жарқын шырағы.

Тұрағы өзін, мектебім,

Шәкірттің асыл қырағы.

5-оқушы:

Өнерге ошақ тәрбиен,
Бір сеннен қуат аламын.
Жарылқашы, тәңір ием.
Таудай ғой менің талабым.

6-оқушы:

Мектебім — мәңгі бапкерім,
Қарызбыз саған бәріміз.
Өзіңе деген парызды,
Ақтаймыз талай әлі біз.

7-оқушы:

Күн боп күліп балаға,
Ой жіберген санаға.
Мың бір сәлем жолдаймыз,
Ардақты абзал анаға.

2-жүргізуші: Біздің жамандығымызды жасырып, жақсылығымызды асырып жүрген — ана! Қиындықта әркез сенімен бірге болатын да ана! Бұл өмірде бәріміз оған қарызбыз. Ендеше, келесі сөз кезегін ата-аналар кеңесінің төрайымына берейік.

1-жүргізуші:

Өнерді жанымменен түсінемін,
Қашанда өнерлі жас сүйсінерім.
Қазақ биін билесін мың бұралып,
Биіменен шашу шашып бишілерім.

«Қазақ биі» орындалады.

2-жүргізуші: Ата-бабаларымыз «Жеті жұрттың тілін біл, жеті түрлі ғылым біл» деп ұрпағына талап қоя білген. Білім шыңына таудай талаппен өрлейтін мәдениетті, озық ойлы ұл-қыздарыңыздың «Пәндер айтысы» көрінісін назарларыңызға ұсынамыз, қабыл алыңыздар.

«Пәндер айтысы» көрінісі.

Математика: Достар, жүріңдер, Ғылымға барып ақыл-кеңес алып, даудың төрелігін сұрайық.

Ғылым: Бұл не айқай, бұл не шу?

Математика (тізерлеп амандасып, қолын көкірек тұсына қойып): Ғылым

аға, біз пәндер сізден бір даудың төрелігін сұрай келдік.

Ғылым: Ендеше, баяндандар.

Математика: Қымбатты мәртебелім, өмірде менің орным ерекше. Өйткені адам баласына керегі мен. Мен есеп болмасам адамдар сағатты, сауданы, жерді, т.б. ғылымдар есебін қалай есептей алады.

Ана тілі: Жок, мәртебелі Ғылым, Адам баласы ана тілі болмаса тіл қоры, тіл байлығы, сөйлеу тілдесу мәнін білмейтін еді.

Қазақ тілі (жүгіне отырып, қолы көкірек тұсында): Қазақ тілі болмаса дауысты, дауыссыз дыбыстарды айыра алмас еді. Қазақ тілінде қанша әріп барында білмес те еді. Буын-жұрнақты ажырата алмас еді. Мемлекеттік тілде еркін сөйлей алмас та еді.

Ағылшын тілі (ағылшындарша амандасып): Тоқтаңыз, Қазақ тілі. Сен осылай сайрап тұрғанда мен де қарап қалмаспын. Әлемді Ағылшын тілінің орны ерекше. Өйткені мен арқылы бүкіл дүниежүзі адамдары бір-бірімен ре-кін сөйлесіп, ғаламторға еркін самғай алады.

Орыс тілі (басын иіп): Ғылым тақсыр, менің айтар датым бар. Мен арқылы адамзат баласы сөз мәтінін аударып, ресми тілде сөйлеп орыс тіліндегі көптеген кітап қорлары арқылы білімін шыңдауға болады.

Дене тәрбиесі (бір екі спорттық қимыл көрсетіп): Қымбатты достар, барлықтарыңның сөздеріңді тыңдап мен бір ойға қалдым. Сіздер айтқан құбылыстады іске асыру үшін ең алдымен дене қозғалысы, шымырлы болу керек қой. Дене шынығып, қозғалыста болмаса қалайша сіздер айтқан жұмысты атқара алады. Ендеше, төрелігін Ғылым аға, өзіңіз айтыңыз.

Ғылым: Барлықтарыңның жауаптарыңды тыңдадым. Десек те, өмірде адам баласына әр қайсыңның керекті екендеріңді ескетемін. Адамдар таза ауада тынығады, дене үнемі қозғалыста болу шарт, үш тілді меңгеру арқылы шет елдерге іс-сапарда болады, білімдерін шыңдайды, есеп арқылы қазына қорын молайтады, өз бойына мәдениетті қалыптастыру арқылы рухани мәдениетті қалыптастырады, бәріңіз де бір-біріңмен тығыз байланысты ғылымсыңдар. Сондықтан «біріміз-бәріміз үшін, бәріміз-біріміз үшін» деген ұранды қағида етіп татулықпен тарқасайық, солай емеспе достар.

Балалар (бірге ұрандата): Иә, солай!

8-оқушы:

Біз бармыз артқа тастап төрт жылды,

Ұмытпаймыз ұстазымызды жаны ізгі.

Пана болған, дана болған біз үшін,
Жанымыздан артық дер ек біз сізді.

9-оқушы:

Әлі есімде мектепке келгеніміз,
Келгеніміз, сыныпқа енгеніміз.

Жасқаншақтап таңырқап тұрған шақта,

Өзің болдың, ұстазым, сенгеніміз.

10-оқушы:

Кеп-кешегі тосырқау қайда қалған,
Шықпаушы едік бір елі айналаңнан.
Мейірің бе, ұстаздық жүрегің бе,
Жан дүниесін баланың жайлап алған.

«Ұстазым» әні орындалады.

11-оқушы:

Дос жайында көп ақындар жырлаған,

Дос туралы көп әңгіме тыңдаған.

Шын достықтың мәртебесі жоғары,

Екендігін мойындаған бұл ғалым.

12-оқушы:

Ана тілім — таусылмайтын жыр маған,

Ана тілім — қасиетті тұмарым.

Сондықтан да, ана тілім мен сені,
Әрқашан да биік ұстап тұрамын.

13-оқушы:

Тәуелсіздік келді деп,

Оралды қайта салтымыз.

Баянды болғай енді бек,

Бақытты біздің халқымыз.

«Ана тілін ардақта» әні орындалады.

1-жүргізуші:

Өнерге әркез құмар жаны тым биік,
Жаңа ғасыр, жаңа үмітті тұр күтіп.

Қарсы ал, қане, үздік шыққан үлгілі,

Шәкірттерді аңсайтындай жол күтіп.

Салауатты өмір салтын қолдау мақсатындағы гимназиялық спорт әлемінің болашақ жұлдыздары алдарыңызда. Ендеше спорттық ойын түрлерінен жаттығулар ұсынамыз.

(Спорттық жаттығулар көрсетіледі)

2-жүргізуші:

Төрт жылды да міне, теп-тез өткерді,
Білім жолда өтті талай өткелді.

Әліппені, ана тілін үйреткен,

Ұстазбенен қоштасатын сәт келді.

«Ұстазбен қоштасу» әні орындалады.

1-жүргізуші: Құрметті ұстаздар, ата-аналар, оқушылар! Бастауыш буынмен қоштасу мерекесіне орай ұйымдастырылған дәстүрлі «Бастауышым — шамшырақ» атты кешіміз аяқталды, сау-саламатта болыңыздар.

Камшат ТОҒАЕВА,

Х. Досмұхамедов атындағы

мемлекеттік

университетінің «Музыкалық білім беру» кафедрасының оқытушысы.

Атырау қаласы

Тіл – достықтың құралы

Мақсаты: оқушыларды өз ана тілінің қадір-қасиетін біліп, тіл көркемдігін сезініп, сөз құдіретін түсініп, оның адам өміріндегі маңызын ұғынуға баулу. Әрбір қазақстандық үшін Отанға деген сүйіспеншілік пен патриоттық сезімін ояту, ұлттар арасындағы ынтымақты нығайту. Мемлекеттік тіл мәртебесін көтеруге ат салысуға шақыру.

Барысы:

1-жүргізуші:

Әнұраным көкейде жатталады,

Сонымен бейбіт күнім басталады.

Шәмші атамның шығарған асқақ әні,

Әркімнің жүрегінде сақталады.

ҚР Әнұраны орындалады.

2-жүргізуші: Қайырлы күн! Құрметті ұстаздар, оқушылар мен қонақтар! Сіздерді Қазақстан халықтарының Тілдер мерекесімен шын жүректен құттықтаймыз.

1-жүргізуші: Сан ғасырлардан бері қазақтың кең даласына көптеген ұлттар мен ұлыстардың ұрпақтары келіп орнығып, бір-бірімен тамыр, дос болып, тату-тәтті өмір сүріп келе жатыр. Дархан көңілді, кең пейілді қазақ халқы оларға құшағын ашты. Ата-бабымыздың осы үлгісі, өзге халықтардың баласын дініне, тіліне, түріне, ұлтына карамай бауырға басқан төзімшіл, толеранттық мінез-құлқы бізге мұра болып қалды.

Бұл — біздің тарихи қасиетіміз, өсіп-өркендеуіміздің басты негізі. Осы бір-

лік пен достықты тереңдете білудің арқасында біз көп қиыншылықтарды жеңе білдік.

2-жүргізуші:

Елді бүгін қарасам,

Айналам бақыт кең жатыр.

Бірімен-бірі туысқан,

Қол ұстасқан ел жатыр.

Қырғыз, қазақ, өзбектер,

Армян, татар, ұйғырлар.

Орыс пенен украин,

Терезесі тең жатыр.

Алатау Кавказ ұласып,

Баурайы бұйрат кең жатыр.

Бақыттың әні асқақтап,

Құлаққа даусы кеп жатыр, - деп өлең жолдарында айтылғандай, Қазақстан барлық мемлекеттермен тату-тәтті, достық қарым-қатынаста.

1-жүргізуші: Тәуелсіз еліміздің қоғамдық өмірінде өзгеше орны бар бұл атаулы күн — Қазақстанда тұратын барлық ұлттар өкілдерінің ана тілдеріне құрмет көрсететін ортақ мейрам. Еліміз бен тіліміздің тұғыры асқақтай берсін!

2-жүргізуші:

Ана тілім — арайлы шапағатым,

Ана тілім — сәнім мен салтанатым.

Ана тілім — таудағы таза бұлақ,

Ана тілім — мәңгілік махаббатым.

Ана тілім — қазағым, қазақ тілім.

Ендеше, құрметті қонақтар, оқушылар! Тіл мерекесіне арналған сайысымызды бастаймыз!

Сіздердің алдарыңызда мектебімізде оқитын әр түрлі ұлт өкілдері өз

өнерлерін көрсетеді (қазақ, орыс, татар, украин, ингуш)

1-жүргізуші: Бүгінгі ойынымыз негізінен 3 кезеңнен тұрады:

1-кезең: таныстыру;

2-кезең: Ән сайысы;

3-кезең: би сайысы;

4-кезең: ұлттық тағам және қолөнермен таныстыру.

Ал, ендеше, бастайық!

2-жүргізуші:

Әділдікпен баға берер ұлттарға,

Әділдікпен қара қылды жаруға.

Әділ қазы алқаларын сайлайық,

Өнерліні таңдап бүгін алуға.

1-жүргізуші:

Өнер қуып сайыскерлер өтер деймін,

Бір басына өнері жетер деймін,

Бәске түскен сайыскерлер кезектесіп.

Таныстырып өздерін өтсе деймін.

1-кезең: Таныстыру

2-жүргізуші:

Қазақ жері кең, байтақ,

Қазақ жұрты меймандос.

Қазақстан — ел ортақ,

Барлық жанға бауыр, дос.

Қазақстан — Отаным.

«Өз елім» деп атады.

Оны өкілі әр ұлттың.

Мұнда бірге тұрады,

Орыс, неміс, татарлар.

Мұнда тапқан тұрағын.

Ұйғыр, кәріс, балқарлар.

Бір шаңырақ астында,

Достық болған тірегі.

Үлкен-кіші, жастың да,

Бар мақсаты, тілегі.

1-жүргізуші:

Ұлы Достық!

Жазира — өлке, гүл маусым,

Жасыл әлем, саған мәңгі нұр жаусын!

Қарсы алдыңнан тарқамасын тыңдаушың,

Мың құбылтқан

Бұлбұл болсын жырлаушың!

2-кезең: Ән сайысы

2-жүргізуші:

Жүр, барайық, ашайық ән арнасын,

Жырау толғап домбырасын қолға алсын,

Дастархандар көзді тартып жайнасын,

Қыпша белді қыздар биден таймасын.

3-кезең: Би сайысы

1-жүргізуші:

Бірлігі мен ынтымағы халықтың,

Көгімізден жарқырайды жарық күн.

Ырыс, дәулет, бақыт үшін халықтың,

Жайнай берсін, жайнай берсін жарық күн.

Достық бізге тым ыстық,

Бірлік-байлық, ырыс-құт.

Жарқырасын күніміз,

Жаса-жаса, тыныштық.

2-жүргізуші:

4-кезең: Ұлттық тағам және қолөнермен таныстыру, ал ендеше бастайық!

«Атамекен» әні орындалады.

Әділ қазылар алқасына сөз беріледі.

Мадақтамалармен марапатталады.

1-жүргізуші:

Қазақ жері — достықтың гүлстаны,
Дархан өлкем — мерейлі ырыс-бағы,

Күрестерде, еңбекте, мерекеде.

Мұнда сан ұлт қолдасып ту ұстады.

2-жүргізуші: «Тіл — достықтың құралы» дегендей, туған жер, туған тіл адамға қандай ыстық, қандай қым-

бат. Осымен Қазақстан халықтарының тілдер күніне арналған мерекелік іс-шарамыз аяқталды. Келесі кездескенше, қош сау болыңыздар!

«Қазақ елі» әні хормен орындалады.

Әлпеш ОРАЛОВА,
«№8 орта мектеп» КММ-нің
бастауыш сынып мұғалімі.
Көкшетау қаласы

Ғибратты ғұмыр — ұрпаққа өнеге

Сақтаған Бәйішев атындағы Ақтөбе облыстық әмбебап ғылыми кітапханасында «Қазақ аналары — дәстүрге жол» республикалық қоғамдық бірлестігінің Ақтөбе облыстық филиалының ұйымдастыруымен Қазақстанның Құрметті азаматы, өнегелі өмір иесі Шәмшия Жакуқызы Айжарықовамен «Ғибратты ғұмыр — ұрпаққа өнеге» атты кездесу кеші өтті.

Шәмшия Жакуқызы Айжарықова — саналы ғұмырын медицина саласына арнаған зейнеткер, ел экономикасын көтеруге атсалысқан кәсіпкер, республикалық «Қазақ аналары — дәстүрге жол» жобасының құрметті мүшесі, Ақтөбе облысының белсенді қоғам қайраткерлерінің бірі. Сонымен қатар ол — кітапханамыздың тұрақты оқырманы, жас ұрпаққа тағылымды тәрбие беруді мақсат еткен

кітапхана жанындағы «Елмұра» ұлттық-танымдық клубының 2015 жылдан бергі мүшесі.

Шәмшия Жакуқызы 1948 жылы 14 қарашада Қобда ауданының Жиренкопа ауылында дүниеге келген. Бұл — қазақтың хас батыры Қобыланды бабамыздың асыл сүйегі жатқан қасиетті мекен. Орта мектепті тәмамдаған соң Ақтөбе медициналық училищесіне түсіп, 1968 жылы оқуын аяқтайды. Еңбек жолын туған ауылында фельдшер болып бастап, Жиренкопа емханасында 28 жыл бойы үздіксіз қызмет атқарады. Алты перзент тәрбиелеп өсірген ардақты ана бүгінде 25 немеренің сүйікті әжесі.

Қазақстанда «Қазақ аналары — дәстүрге жол» республикалық жобасының қолға алынғанына биыл бес жыл толып отыр. Осы уақыт ішінде жоба ұмыт бола бастаған салт-дәстүрлері-

мізді жаңғырту, ұлттық құндылықтарды дәріптеу, отбасы тәрбиесін нығайту бағытында ауқымды жұмыстар атқарып келеді. Бұл жолда қазақ аналарының еңбегі өлшеусіз. Олар ұлттық тәрбиені кейінгі ұрпаққа жеткізіп, салт-санамыздың сабақтастығын сақтауға елеулі үлес қосып келеді.

Кештің алғы сөзін кәсіпкер, продюсер, «Қазақ аналары — дәстүрге жол» республикалық қоғамдық бірлестігінің төрағасы Айнұр Серікқызы Жүгінісова сөйледі.

«Ел қай кезде түзеледі? Ел отбасында береке мен тәртіп болғанда ғана түзеледі. Тәртіп пен тәрбиесіз білім де, байлық та өз құнын жоғалтады. Сондықтан дәстүрімізді лайықты түрде насихаттап, қазақ аналарын отбасылық құндылықтарды дәріптеуге, ұрпақ тәрбиесіне жауапкершілікпен қарауға бағыттауымыз керек. Әр сөзіміздің тәрбиелік мәні болғаны жөн. Қазақ аналары дәстүрді жаңғыртып қана қоймай, оның тәрбиелік мәнін кейінгі буынға түсіндіруді басты міндеттерінің бірі санайды», - деді ол.

Салтанатты сәттің сәнін «Шашу» ансамблі келтіріп, қазақ күй өнерінің көрнекті өкілі Құрманғазы Сағырбайұлының «Ақжелең»

және «Балбырауын» күйлерін орындады.

Адам жанына араша болып, талай ауылдастың алғысын алған медицина маманы ел өміріндегі күрделі кезеңдерде кәсіпкерлікке де бет бұрады. Тоқырау жылдарының қиындықтарына қарамастан, ауылдан дәмхана, тігін цехы мен наубайхана ашып, жергілікті тұрғындарды жұмыспен қамтуға үлес қосты.

Кездесу барысында Шәмшия апа медицина саласынан кәсіпкерлікке бет бұруына не себеп болғанын, сол кезеңдегі қиындықтарды қалай еңсергенін айтып, өмірлік тәжірибесімен бөлісті. Оның әңгімесінен табандылық, еңбекқорлық, елге қызмет етуге деген ұмтылыс секілді қасиеттер айқын көрінді.

Кеш барысында анадан алған тәр-

бие, үлкендердің батасы, ене өнегесі, отбасы берекесі жайында сырлы әңгіме өрбіді. Өмірінде үлкен әжесі мен енесінің батасын алған Шәмшия апа ақ батаның адам өміріндегі орнына ерекше тоқталды.

Осы шараға қатысу үшін Орынбордан Ақтөбеге арнайы келген қандасымыз, халықаралық «Қазақ тілі» қоғамының Ресей Федерациясындағы өкілдігінің төрайымы Сәуле Дулати де құттықтау лебізін білдірді. Ол шетелдегі қазақ отбасыларында ана тілі мен ұлттық тәрбиенің ошағы ең алдымен ана арқылы қалыптасатынын атап өтті. Сонымен қатар қазақ жастарының басын біріктіріп, мазмұнды іс-шаралар ұйымдастыру бағытындағы жұмыстарымен бөлісті.

Қобда аудандық мәслихатының төрағасы Жанболат Ерғалиев бастаған жергілікті билік органдары «Қазақ аналары — дәстүрге жол» бірлестігінің өңірдегі рухани, мәдени және тәрбиелік бағыттағы бастамаларына тұрақты түрде қолдау көрсетіп келеді. Ұлттық құндылықтарды дәріптеп, кейінгі ұрпаққа өнеге көрсетіп жүрген Шәмшия апаның еңбегі еленіп, арнайы марапат табысталды. Оның қоғамдық жұмыстардағы белсенділігі де атап өтілді.

Республикамыздың түкпір-түкпірінен арнайы келген қонақтар да ізгі тілектерін жеткізді. Алматы, Астана,

Шымкент, Түркістан, Атырау сынды еліміздің әр өңірінен жиналған азаматтар жүрекжарды лебіздерін білдіріп, кеш кейіпкеріне ақ тілектерін арнады.

Шәмшия Жакуқызының өміріндегі тағы бір ерекше қыры — туған өлке тарихына деген сүйіспеншілігі. Қобда өңірінің тарихы мен шежіресін терең білетін Шәмшия апа туған жерге қатысты тарихи деректерді жинап, ізденіп келген жандарға ақыл-кеңесін айтып, қоғамдық шараларда ел тарихын насихаттап жүр.

Кездесу барысында Қобда жерінің қасиетті тарихы, Қобыланды батыр туралы деректер, туған өлкенің тарихи-рухани мұрасы жайында сөз қозғалды. Әсіресе Бекет атаның тұлғасы мен оған қатысты асатаяқтың тарихи әрі рухани мәні туралы әңгіме көпші-

ліктің қызығушылығын тудырды.

Тарихты білу — өткенге үңілу ғана емес, бүгінгі ұрпақтың рухани тамырын тануы. Осы тұрғыдан алғанда, Шәмшия апаның туған жер тарихын зерттеп, оны кейінгі буынға жеткізу жолындағы еңбегі — елдік істің бір көрінісі.

Кітапхана жанындағы «Үркер» шығармашылық орталығының жастары да кеш қонағына деген ыстық ықыластарын өлеңмен өрнектеді. Орталық мүшелері Қызғалдақ Алпысбаева «Шәмшия апаға», Айгүл Қанатова «Қажы апа» атты арнау өлеңдерін оқып, әдеби монтаж ұсынды.

Жаңадан шаңырақ көтеріп, отбасы өмірінің жаңа кезеңіне қадам басқан жас жұбайлар Төлеген мен Милана Жетесовтер ардақты апамыздан ақ бата сұрап келді. Шәмшия апа жас отбасыға береке мен татулық тілеп, өмір жолдарында тек жақсылық болсын деген ақ батасын берді.

Кештің мазмұнын ұлттық дәстүрмен сабақтастырған ерекше сәттердің бірі — бесікке салу рәсімі болды. Қазақ халқы үшін бесік — сәбиді бө-

леуге арналған бұйым ғана емес, ұлт тәрбиесінің қасиетті бесігі. «Бесікке салу» дәстүрінде халқымыздың балаға деген ақ тілегі, ұрпаққа деген үміті мен тәрбиелік ұстанымы жатыр.

Шәмшия апа бесікке салу рәсімінің жөн-жоралғысы мен тәрбиелік мәнін түсіндіріп, ұлттық дәстүрдің қадірін кейінгі ұрпаққа жеткізудің маңызын атап өтті. Сондай-ақ жиналған қауымға жүрекжарды тілегін арнады.

Кештің қорытынды сөзін «Қазақ аналары — дәстүрге жол» қоғамдық бірлестігінің Ақтөбе филиалының негізін қалаушы Нәзира Сәрсембайқызы Табельдинова айтып, тағылымды жүздесудің маңызына тоқталды.

Бүгінде «Қазақ аналары — дәстүрге жол» жобасының Ырғыз, Алға, Темір, Қобда, Мөртөк, Ойыл аудандарында филиалдары бар. Жиынға жобаның Мәскеу және Орынбор қалаларындағы филиалдарының төрағаларының арнайы қатысуы да шараның ауқымын айқындай түсті. Нәзира Сәрсембайқызы еліміздің түкпір-түкпірінен келген барша анаға алғысын білдіріп, ұлттық салт-дәстүрлерді насихаттауға бағытталған игі бастамалардың алдағы уақытта да жалғасын табуына тілектестік білдірді.

Кездесу соңында әсем әндер орындалып, кештің көркін келтірді. Қатысушылар естелік суретке түсіп, тағылымды жүздесуді көтеріңкі көңіл күймен қорытындылады.

«Ғибратты ғұмыр — ұр-

паққа өнеге» атты кездесу кеші — бір адамның өмір жолын ардақтаған шара ғана емес, ана қадірін ұлықтаған, ұлттық дәстүрді дәріптеген, туған жер тарихын танытқан, елге қызмет етудің мәнін ұқтырған рухани басқосу болды.

Шәмшия Жакуқызының ғибратты ғұмыры — кейінгі ұрпаққа үлгі, ал

өмірден түйген тағылымы — ел мен жерді, отбасы мен дәстүрді қадірлеудің жарқын көрінісі.

**Ақбаян Хайдарқызы
ҚОЙШЫҒАЛИЕВА,
Сақтаған Бәйішев атындағы
Ақтөбе облыстық әмбебап ғылыми
кітапханасының кітапханашысы.
Ақтөбе қаласы**

Қазақ киносы және өнер саңлақтары

2005 жылдан Қазақстан киноматографистері одағының басшысы болған Бауыржан Нөгербековтің ұсынысымен 12 қыркүйекті «Қазақ киносының күні» деп атады. Содан бастап бұл мереке жыл сайын тойланып келеді. Осы мерекеге Ақтөбе көпсалалы АГУ Тарлан колледжінде қазақ кино өнерінің көрнекті тұлғаларының өмірі мен шығармашылығын таныстыру, олардың ұлттық мәдениетке қосқан үлесін насихаттау, оқушылардың өнерге деген қызығушылығын арттыру мақсатында «Өнер майталмандары» ауызша журнал өтті. Қазақ киносы — халқымыздың тарихын, салт-дәстүрін, ұлттық болмысын және адам тағдырын экран арқылы танытатын үлкен өнер саласы. Оның қалыптасуы мен дамуына талай дарынды актерлер мен режиссерлер үлес қосты. Солардың қатарында әр дәуірдің өнерін танытқан Серке Қожамқұлов, Нұржұман Ықтымбаев және Досхан Жолжақсынов ерекше орын алады. Қазақ кино-

сының алғашқы кезеңінде Серке Қожамқұловтың еңбегі зор болды. Серке Қожамқұлов — қазақ кәсіби театрының негізін қалаушылардың бірі, актер әрі режиссер. Ол сахнада көптеген образдарды сомдап қана қоймай, қазақ кинематографиясының дамуына да үлес қосты. «Амангелді», «Алдар көсе», «Біздің сүйікті дәрігер» сияқты фильмдерге қатысып, ұлттық актерлік өнердің қалыптасуына еңбек сіңірді. Серке Қожамқұловтың шығармашылығы кейінгі актерлерге жол ашқан үлкен мектеп болды. Оның сахнадағы табиғи ойыны мен кейіпкер мінезін дәл жеткізу шеберлігі қазақ актерлік өнерінің дамуына ықпал етті. Сондықтан ол қазақ киносы мен театрының алғашқы буынының көрнекті өкілі ретінде бағаланады. Ал Нұржұман Ықтымбаев — қазақ киносының кейінгі буынын танытқан аса талантты актер. Оның киноға келуі де қызықты. 1960 жылдары ауылына кино түсіру тобы келген кезде жас Нұржұ-

манның өнерге бейімі байқалып, ол фильмге шақырылған. Кейін актер «Қазақфильм» киностудиясында еңбек етіп, қазақ киносының белгілі тұлғаларының біріне айналды. Нұржұман Ықтымбаевтың актерлік ерекшелігі — кейіпкердің ішкі жан дүниесін көзқарасы, дауыс ырғағы және қимылы арқылы жеткізе білуі. Ол қазақ киносының көрнекті режиссері Абдолла Қарсақбаевпен бірге жұмыс істеп, оның фильмдеріндегі есте қаларлық образдарды сомдады. Қарсақбаевтың шығармашылық мектебінен шыққан таланттардың қатарында Нұржұман Ықтымбаев пен Досхан Жолжақсынов та аталады. Досхан Жолжақсынов — қазақ киносы мен театрының тағы бір ірі тұлғасы. Ол актер ғана емес, режиссер және әнші ретінде де танылды. Өнерге ерте араласқан Досхан Жолжақсынов 1970 жылдардан бастап кино мен театрда белсенді еңбек етіп, көптеген образдарды сомдады. Оның шығармашылық жолындағы ерекше белестердің бірі — «Даладағы қуғын» фильміндегі Хамит рөлі. Бұл фильмнен кейін актердің есімі кеңінен танылды. Досхан Жолжақсынов кейін режиссерлік өнерге де ден қойды. Оның «Біржан сал» және «Құнанбай» фильмдері қазақтың тарихи тұлғаларын экран арқылы танытуымен ерек-

шеленеді. Осы шығармалары арқылы ол ұлттық тарих пен мәдениетті кейінгі ұрпаққа жеткізуге өз үлесін қосты. Бұл үш өнер иесінің шығармашылық жолында ортақ ерекшелік бар. Серке Қожамқұлов — қазақ киносының қалыптасу кезеңінің өкілі болса, Нұржұман Ықтымбаев — ұлттық киноның кемелденген дәуірінің шебері, ал Досхан Жолжақсынов — актерлік өнерді режиссерлікпен ұштастырған кейінгі буынның көрнекті тұлғасы. Олардың еңбегі қазақ киносының бірнеше буын арасындағы сабақтастығын көрсетеді. Қазақ киносы — тек фильмдер жиынтығы емес, ол халықтың рухани тарихының бір бөлігі. Серке Қожамқұлов сияқты алғашқы өнер майталмандары ұлттық киноның негізін қалыптастырса, Нұржұман Ықтымбаев пен Досхан Жолжақсынов сол дәстүрді жалғастырып, жаңа белестерге көтерді. Олардың шығармашылығы қазақ киносының ұлттық сипатын сақтап, оның көркемдік мүмкіндіктерін кеңейтуге үлкен үлес қосты.

Шарамызға сценарист Жаксылық Әлихан Нұрбергенұлы мен драматург Асылбеков Наурызбай Серікұлы арнайы қатысып, студенттермен еркін форматта әңгіме өрбітті. Кездесу барысында қонақтар шығармашылық жолдары, сценарий мен драматургияның ерек-

шеліктері, кино туындысының дүниеге келу кезеңдері туралы ойларымен бөлісті. Студенттер кино саласында еңбек етудің қыр-сырына қанығып, шығармашылық мамандықтардың жауапкершілігі мен маңызы жөнінде құнды мағлұмат алды. Әлихан Нұрбергенұлы сценарист жұмысының ерекшелігіне тоқталып, жақсы сценарийдің негізінде қызықты оқиғамен қатар, шынайы кейіпкер мен өміршең идея жататынын атап өтті. Ал Наурызбай Серікұлы драматургиядағы кейіпкер болмысы, тартыс пен диалогтың маңызы туралы әңгімеледі. Жүздесу барысында студенттер өздерін қызықтырған сұрақтарын қойып, қонақтармен пікір алмасты. Әсіресе, сценарий жазу, кейіпкер қалыптастыру, шығармашылық ізденіс және қазақ киносының бүгінгі бағыттары туралы әңгіме жастардың қызығушылығын арттырды. Кездесу тек кәсіби тәжірибе алмасумен шектелмей, студенттерге шығармашылыққа жаңа көзқарас қалыптастыруға мүмкіндік берді. Қаламгерлер жастарға үнемі ізденісте болып, кітап оқып, өмірді бақылап, өз ойы мен көзқарасын шығармашылық арқылы жеткізуге кеңес берді. Осындай тағылымды кездесулер — студенттердің мәдени көкжиегін ке-

нейтіп, кино мен әдебиетке деген қызығушылығын арттыруға ықпал етеді. Сценарист пен драматургтің кәсіби тәжірибесін тыңдау жас буын үшін үлкен мүмкіндік әрі шығармашылыққа бастар маңызды қадам болды. Кездесу соңында студенттер қонақтарға алғыстарын білдіріп, естелік суретке түсті. Қазақ киносының болашағы — осындай ізденімпаз, өнерге қызығушылығы мол жастардың қолында. Сондықтан шығармашылық тұлғалармен жүздесу олардың кәсіби бағдарын айқындап қана қоймай, ұлттық өнерге деген сүйіспеншілігін де нығайта түсетіні сөзсіз. Сондықтан бұл тұлғалардың фильмдерін көру, шығармашылығын зерттеу — қазақ киносының тарихын ғана емес, халқымыздың мәдениеті мен рухани дүниесін танудың маңызды жолы. Қазақ киносының болашағы да осындай өнерге адал тұлғалардың еңбегімен сабақтасып жатады.

Гүлбану Қуанышқызы КАКЕНОВА,
С. Бәйішев атындағы Ақтөбе
облыстық
әмбебап — ғылыми кітапханасы
өнер әдебиеттер бөлімінің
кітапханашысы.
Ақтөбе қаласы

Өзбекәлі жасаған қазақ руханияты

Руханиятты жасақтау ұлтқа қызметтің ұжданы алып амалы. Осы жолда атқарған қызметтер қастері биік істер. Қазақ отарланудың аясында өзінде бар, ұлтқа тиесілі талай болмыс білігінен, рухани қазынасынан еріксіз айырылған халық. Жоғалтқанды, қолдан тартып алынғанды қайта түгендеу өте қиын, амалы кедергілерден тұратын, тіпті құрбандықтар арқылы жасау керек жасампаз жұмыс. Бұл жолда ұлтқа деген махаббаттан бөлек, сойы бекем батылдық, өрлік пен ірілік, намыс пен табандылық, қызмет пен билікті кез келген сәтте қия салуға тәуекелдер керегі сөзсіз. Осындай жау жүректілік екі адамның бірінің болмысынан өніп шығатын

қасиетте емес. Әуелі Құдай дарытқан қалып пен тектіліктің жібек жібіне жалғасқан қасиет әрі өз заманының түлкісі мен тазысынан қорықпайтын қайрат, бұлаңына алдырмайтын айла керек. Осындай қасиеттерді болмысынан өндірген, ұлтқа қызметі ерекшеленіп тұратын тұлғалардың бірі, Мемлекет қайраткері, Қазақ КСР Мәдениет министрі, этнограф, тарих ғылымдарының кандидаты Өзбекәлі Жәнібеков. Биылғы жылы өмірге келгеніне 95 жыл толған екен. Кеңестік идеологияның тар шеңберінен ұлттық аяны жасап, талай дүниелерді өлшеулі ғұмырында атқарып кеткен қазақтың адал ұлы, аздаған уақыт атқа мінген азаматы. Өз тұсында жа-

сақтап үлгерген тау төбе істерінің игілігін сол кезеңдегі де, бүгінгі қазақ та сезініп келеді. Осынау аптал азаматтың мерейлі жылына орай Ақтөбе облыстық Сақтаған Бәйішев атындағы әмбебап ғылыми кітапханасы арнайы «Этнограф ғалым» атты тарихи кеш ұйымдастырды. Ғылыми шараға Ақтөбе қаласындағы жалпы орта білім беретін мектептердің тарих пәнінің мұғалімдері қамтылды. Конференция бастауы тұғырлы тұлғаның өмір жолынан негізгі деректерді шолу ретінде ұсынған арнайы бейне ролик арқылы басталды. Алғаш болып баяндама жасаған Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің тарих факультетінің ұстазы, тарих ғылымдарының кандидаты, доцент Еспенбетова Айнагүл Мейрамбекқызы. «Өзбекәлі Жәнібековтың қоғамдық-саяси қызметі» тақырыбында тағылымы жоғары мәліметтер шоғырын қамтыған баяндама жасады. Баяндама барысында ұлт қайраткерінің қалыптасу жолын, балалық шағы мен ұлт руханиятына қызмет еткен істерінің

негізгілеріне тоқталып, аса ауқымды ақпараттарды ықшам аяға сыйдырып, ғалымдық шеберлікпен жеткізе білді. Келесі спикер Құдайберген Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті, «Жалпы педагогика және білім берудегі менеджмент» кафедрасының оқытушысы, доцент Елеусінова Гүлім Елеусінқызы. Жәнібеков әлемінің ерекше қырларын, адами болмыстың тұлғалық биікке қалыптасу кезеңдеріндегі заман ықпалы мен білім білігінің рухани биікке өрлеу сатыларын жекелеп айтып, болмыс категориясының ашылуы үлкен белестердің негізгі қадамдарындағы қағидаларда тұратынын ғылыми негіздемелерді сараптай отыра, баян етті. Бірнеше әдеби-ғылыми еңбектерден мысалдар ұсынып, Жәнібековтың тұлғалық ерекшелігін сан қырлы ойлар арқылы ашып, жиналған кітапхана оқырмандары мен қала мектептерінің тарих пәні ұстаздарының зердесіне ерекше тағылыммен дарыта білді. Үшінші болып баяндамаға кезек алған Шығанақ Берсиев атындағы Ақтөбе жо-

ғары аграрлық техникалық колледжінің арнайы пән оқытушысы Кулшаров Нұрболат Тоқтамысұлы. Кеңестік кездің мәдени қоғамдық, әлеуметтік сипаттарына тоқтала келіп, сол заманның аясында ұлтқа қызмет еткен тұлғаның істерін салыстырмалы түрде керемет мәнерде жеткізе алды. Қызмет еткен барлық облыстарында тарихи-өлкетану музейлерін ашып, оны жәдігерлермен жасақтау жолындағы шеберліктерін, театр саласына кадр жасақтау барысындағы білім-білігін айрықша жанды әңгімелер арқылы баян етті. Баяндамашылардан кейін кітапхана аясында құрылып, қызметін атқарып тұрған «Үркер» шығармашылық орта жастары Тұман Молдағалиевтің, Фариза Оңғарсынованың Өзбекәлі рухына арнаған жырларын көркемдік лирикалық әсермен оқып, тарихи кештің мағынасын аша түсті. Шара соңында Ақтөбе қаласының мектептерінен жиналған бірнеше тарихшы мұғалім Өзбекәлі Жәнібеков тұрғысында білетін мағлұматтарын айтып, мінберден орын алып,

ортаға салды. Ұлт жолында ғұмырын арнаған ғұмыр иесінің алпауыт амалдарын ерекше ықыласпен жаңғырта айтқан шараның бергені мен берер әсері рухани қабаттар қойнауына жол тартқан танымдық, тағлымдық, мазмұндық сәт болғанына алғыс білдірген лебіздермен қорытындыланды.

Руханият пен мәдениетке республикалық жоғары лауазымды қызмет мінберінде отырып XX ғасырдың алғашқы ширегінде Темірбек Жүргенов елеулі амалдарды еншілеп үлес қосса, XX ғасырдың екінші жартысында Өзбекәлі Жәнібеков жұлдызы айрықша жанып, қисапсыз қызмет қылды. Әр заманның руханиятына тұлғалық қолтаңба қалдырған азаматтар қазақтың ішінен шыққан. Шыға да беруі керек.

Берік Бегімұлы НҰРМҰХАМЕДОВ,
Сақтаған Бәйішев атындағы
Ақтөбе облыстық әмбебап ғылыми
кітапханасының кітапхана
қызметкері.
Ақтөбе қаласы

Қария — елдің қазынасы, кітап — рухани азық

Қазақ халқы қашанда қариясын құрметтеп, үлкеннің батасын алып, ақылын тыңдаған. «Үлкенге құрмет, кішіге ізет» деген ұстаным халқымыздың тәрбиелік дәстүрінің өзегіне айналған. Осы орайда жыл сайын 1 қазанда аталып өтетін Халықаралық қарттар күні — аға буынға деген құрметімізді білдіретін маңызды мереке.

Қариялар — өткен мен бүгінді жалғаған алтын көпір. Олардың өмір жолы, еңбек тәжірибесі, көргені мен түйгені — кейінгі ұрпақ үшін баға жетпес рухани мұра. Әрбір ақсақалдың өнегелі сөзі мен әрбір әженің ақ батасы ұлт тәрбиесінің бір бөлшегі.

Кітапхана осындай рухани сабақтастықтың жалғасатын орны. Кітапханаға тұрақты келетін қарт оқырмандарымыздың кітапқа деген ықыласы ерекше. Олар әдеби шығармаларды оқып қана қоймай, оқыған кітаптары туралы пікірлерін ортаға салып, өздеріне ұнаған шығармаларды басқа оқырманға ұсынады.

Қарт оқырманның қолындағы кітап — оның рухани ізденісінің белгісі. Өйткені кітап оқу жастық шақпен ғана шектелмейді. Бүгінде кітапханамыздың қарт оқырмандары «Кітап оқитын ұлт» марафоны сияқты мәдени-ағартушылық бастамаларға белсене қатысып, кітап оқудың маңызын насихаттап келеді. Олардың кітапқа деген сүйіспеншілігі — жастарға үлгі. Соның бір дәлелі бүгінгі кітапханада өткізілген «Кітап оқитын қарт, өнегелі ұрпақ» атты шара.

Шараның мақсаты: қарт оқырмандарға құрмет көрсету, кітап оқу мәдениетін насихаттау, оқыған кітаптары мен тағылымды ойларын кейінгі ұрпаққа үлгі ету.

Шараға кітапхананың белсенді, кітап оқуды жанына серік еткен қарт оқырмандары қатысты. Кездесу «Кітап оқитын ұлт» марафонымен сабақтастырылып, қарт оқырмандар өздері сүйіп оқитын кітаптары, бала кезінен жадында қалған шығармалары мен

кітаптан алған тағылымдары туралы ой бөлісті. Олар кітап оқудың адам өміріндегі маңызына тоқталып, жастарды кітап оқуға шақырды. Шара барысында кітапхананың қарт оқырмандары Жұмағалиев Нұрлан, Мусина Жансұлу, Абдирова Ақбике, Бөлек Сауле ата-әжелеріміз қатысып, өздері оқыған түрлі жанрдағы кітаптары туралы ойларымен бөлісіп, кейінгі ұрпаққа кітап оқудың маңызы туралы айтып өтті.

Кітаппен дос болған қарт оқырмандарымыздың қатары көбейіп, кітапхана төрі әрдайым тағылымды әңгіме мен рухани кездесулерге толы болсын!

Шара соңында қарт оқырмандарға гүлшоқтары табысталып, естелікке суретке түсірілді.

Аманслу Тлектесовна ИСКАКОВА,
Сазды тұрғын үй алабындағы №10
модельді кітапхананың меңгерушісі.
Ақтөбе қаласы

Сөздің құдіреті, тілдің қасиеті

Бүгінгі жаһандану дәуірінде ана тіліміздің мәртебесін көтеру, жас ұрпақтың бойына ұлттық құндылықтар мен патриотизм сезімін сіңіру — басты міндеттердің бірі. Осы ретте Сақтаған Бәйішев атындағы Ақтөбе облыстық әмбебап ғылыми кітапханасында Қазақстан халқының тілдер күніне орай «Сөздің құдіреті, тілдің қасиеті» атауында әдеби кеш өтті.

Рухани басқосудың мақсаты — мемлекеттік тілдің қолдану аясын кеңейту, ана тіліміздің тарихы мен қадір-қасиетін өскелең ұрпаққа насихаттау, сондай-ақ көп тіл меңгерудің заманауи маңызын түсіндіру.

Кешке өңіріміздегі тіл саясатын насихаттауға сү-

белі үлес қосып жүрген Ақтөбе облысының тілдерді дамыту басқармасына қарасты Тілдерді оқыту орталығының директоры Гүлсайран Төлегенова және Құдайберген Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті жанындағы Конфуций институтының қытай тілі оқытушысы Қарылға Дүйсенова қатысып, өз ойларымен бөлісті.

Шара барысында қатысушылар назарына «Тіл — достықтың алтын көпірі» бейнебаяны ұсынылды. Гүлсайран

Нұрланқызы өңіріміздегі тіл саясатының жүзеге асырылу барысы мен мемлекеттік тілді дамытудың басым бағыттарына тоқталып, мазмұнды баяндама жасады.

«Өзге тілдің бәрін біл, өз тілінді құрметте» демекші, бүгінгі заман талабына сай бірнеше тілді меңгерудің, әсіресе шығыс және шетел тілдерін үйренудің мәдениеттер тоғысындағы маңызы ерекше екені сөз болды. Бұл бағытта Қарылға Берденқызы құнды пікірлерін ортаға салып, қатысушыларға танымдық бағытта біраз ақпарат берді.

тарға ие болды.

Шараның әдеби-сазды бөлігінде «Үркер» шығармашылық орталығының жастары — Ерсұлтан Шығанақ ақын Мағжан Жұмабаевтың «Қазақ тілі» өлеңін, Қызғалдақ Алпысбаева ақын Тұманбай Молдағалиевтің «Үйретеді кім оған ана тілін» өлеңін оқып, қатысушылардың қошеметіне бөленді.

Әдеби кеш «Тіліміз тұғырлы, еліміз аман, жұртымыз тыныш болсын!» де-

Рухани кеш тек баяндамалармен шектелмей, тартымды интерактивті ойындармен жалғасты. Оқырмандар мен қонақтардың тіл байлығын сынап, шапшаңдығын байқататын «QUIZ UI» зияткерлік ойыны ұйымдастырылды. Ойын барысында қатысушылар түрлі тақырыптағы логикалық сұрақтарға жауап беріп, өздерінің тапқырлығы мен зеректігін танытып, ойын жеңімпаздары арнайы марапат-

ген тілекпен түйінделді. Мұндай мазмұнды шаралар жас ұрпақтың ана тіліне деген сүйіспеншілігін арттырып, ұлттық сананы жаңғыртуға өлшеусіз үлес қосатыны анық.

Динара НЕСІПБАЙҚЫЗЫ,
С. Бәйішев атындағы Ақтөбе
облыстық әмбебап ғылыми
кітапханасының қызметкері.
Ақтөбе қаласы

Ардагерлер қауымдастығы – ұлт ұйытқысы

Ақтөбе қаласы Астана аудандық білім саласы бойынша Ардагерлер кеңесінің төрағасы Мухамбетова Жания Жарылғанқызының ұйымдастырумен №56 орта мектебінің мәжіліс залында Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлының «Әділетті Қазақстан» және «Адал азамат» реформасын жүзеге асыру аясында Ардагерлер қауымдастығының қосатын үлесі туралы Астана аудан мектептерінің Ардагерлер бастауыш ұйымның төрағаларына семинар ұйымдастырылды.

Ұрпақтар сабақтастығы және ұлттық құндылықтар жоба жоспарындағы жеті басым бағыт:

- Үлкенді құрметтеу-ұлттық дәстүр;

- Отбасы құндылықтарын дәріптеу;
- Кітаппен келешекке (мемлекет басшысы кітап оқу туралы бастамасы);

- №5 С.Я. Маршак атындағы қалалық балалар атындағы кітапхана қызметкерлері жаңа кітаптар көрмесін ұйымдастырып пікір үлестерін қосты;

- Жастар тәрбиесі;

- Зиянды әдеттермен күресу жобасындағы іс-тәжірибесі бойынша пікір алмасып, осы жобаға ардагерлер қо-

сатын үлесіне зор мән берілді.

Іс-шараға қатысушылар белсенділік көрсетіп, ризашылығын білдірді.

Т. КУСНИЯЗОВ,
Астана аудандық Ардагерлер
кеңесінің төрағасы.
Ақтөбе қаласы

Мереулі отбасы – бақыт мекені

«Отбасы — өмірдегі ең маңызды мектеп, онда әр адам ең алдымен адам болуды үйренеді»

Шәкәрім Құдайбердіұлы

Отбасы — адам өміріндегі ең қас-терлі ұғымдардың бірі. Әр адамның тұлға болып қалыптасуы, өмірге деген көзқарасы, адамгершілік қасиет-

тері мен рухани құндылықтарының негізі ең алдымен отбасында қаланады. «Отан — отбасынан басталады» деген халқымыздың тағылымды сөзі

де осыны меңзейді. Берекелі шаңырақ — қоғамның берік іргетасы, ал тәрбиелі ұрпақ — елдің жарқын болашағы.

Қазақстанда Отбасы күні жыл сайын қыркүйек айының екінші жексенбісінде аталып өтеді. Осыған орай, Сақтаған Бәйішев атындағы Ақтөбе облыстық әмбебап ғылыми кітапханасында **«Мерейлі отбасы — бақыт мекені»** атты танымдық кеш ұйымдастырылды. Тағылымды шараның басты мақсаты — отбасы құндылықтарын дәріптеу, ұлттық тәрбиені, ата-ана мен бала арасындағы сыйластықты нығайту және ұрпақтар сабақтастығының маңызын кеңінен насихаттау.

Қазақ халқы қашанда отбасын ерекше қадірлеген. Үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу, ата-ананы ардақтау, ағайынмен тату болу секілді ізгі қасиеттер ұрпақтан-ұрпаққа отбасындағы тәлім арқылы беріліп отырған. Әкені шаңырақтың тірегі, ананы отбасының ұйытқысы деп таныған халқымыз бала тәрбиесіне аса жауапкершілікпен қараған.

Шараға «Мерейлі отбасы — 2025» байқауының Ақтөбе қалалық кезеңінің I орын иегерлері, 8 бала тәрбиелеп отырған көпбалалы Өтепбаевтар отбасы және Қазақстан Республикасы мәдениет саласының үздігі, Қазақстан композиторлар одағының мүше-

сі, отбасылық дуэт Айтжановтар отбасы қатысты.

Бұл екі отбасының өмір жолы мен отбасылық ұстанымдары — кейінгі буынға үлгі боларлық өнегелі мысал. Олар өз тәжірибелері арқылы шаңырақтың берекесі бірлік пен өзара сыйластықта екенін көрсете білді.

Көпбалалы отбасы болу — үлкен жауапкершілік. Әр баланың тәрбиесі мен біліміне көңіл бөлу, олардың қабілетін дамыту, бір-біріне қамқор болып өсуіне жағдай жасау ата-анаға үлкен міндет жүктейді -дейді Дүйсенғали мен Эльвира Өтепбаевтар отбасы. Осы тұрғыдан алғанда көпбалалы шаңырақтың берекесі мен қуанышын көрсете отырып, отбасылық татулықтың маңызын таныта білді.

Ал өнерді өмірінің өзегіне айналдырған Дулат пен Рита Айтжановтар отбасы үшін отбасы мен шығармашылықтың сабақтастығы ерекше орын алатынын айтады. Отбасылық дуэт ретінде өнер көрсетіп, мәдениет

саласына өзіндік үлесін қосып жүрген жанұя мүшелерінің бір-біріне деген шығармашылық қолдауы да — кейінгі ұрпаққа үлгі.

Қонақтар кездесуге қатысушылармен ашық әңгімелесіп, отбасы құндылықтары, бала тәрбиесі, ата-ана мен бала арасындағы қарым-қатынас, жанұядағы сыйластық туралы өз ойларымен және өмірлік тәжірибелерімен бөлісті.

Мерекелік кеш барысында отбасылық жұп Дулат пен Рита Айтжановтар «Ғашықпын» әнін орындап, көпшілікке көтеріңкі көңіл күй сыйлады. Сонымен қатар, «Үркер» шығармашылық ортасының мүшелері Ақбаян Қойшығалиева Мейірхан Ақдәулетұлының «Жалғасу заңы» шығармасын, ал Әсел Еркінқызы Мұқағали Мақатаевтың «Әке» өлеңін оқып, кештің мазмұнын байытып, оның тәрбиелік мәнін арттыра түсті.

Отбасы құндылықтарын дәріптейтін «Отбасы — мейірім мен махаббат мекені» атты кітап көрмесі ұйымдастырылып, «Жанұя — жанға сая алтын бесік» бейнебаяны көрсетілді.

Отбасы берік болса — қоғам да берік. Себебі қоғамды құрайтын әр азаматтың алғашқы тәрбиесі отбасынан басталады. Бала бойындағы отансүйгіштік, еңбекқорлық, үлкенге құрмет, кішіге ізет, жауапкершілік пен мейірімділік секілді қасиеттер ең алдымен шаңырақта қалыптасады.

Ұлттық тәрбие де отбасынан бастау алады. Бесік жырын тыңдап өскен, ата-әженің өнегесін көрген, салт-дәстүрді бойына сіңірген бала өз халқының мәдениеті мен рухани мұрасын бағалай біледі.

Қорыта айтқанда, отбасы — мейірімнің мекені, сүйіспеншіліктің бастауы, тәрбие мен тағылымның алтын бесігі. Әр шаңырақта сыйластық пен татулық орнаса, одан тәрбиелі де саналы ұрпақ өсіп шығады. Ал саналы ұрпақ — елдің ертеңі.

Әйгерім Сенбайқызы ТӨЛЕГЕНОВА,
Сақтаған Бәйішев атындағы
Ақтөбе облыстық әмбебап
ғылыми кітапханасының қызметкері.
Ақтөбе қаласы

Ұлы дала батыры – Исатай Тайманұлы»: тарихи тұлға тағылымы

«...Исатай, шынында да, аузы дуалы шешен болған. Исатайды найза өнгерген, жаудан беті қайтпаған көкжал батыр деп түсіну біржақты; оның батырлығы қандай болса, көсемдігі де сондай. Исатай — айғай шабыс, шаң боратып дүрліккен көтерілістің басшысы ғана емес, саяси күрестің, қоғамдық-әлеуметтік шиеленістің ішкі-тысқы әдістерін жетік меңгерген кемеңгер, халық қайраткері».

Әнес Сарай

Сақтаған Бәйішев атындағы Ақтөбе облыстық әмбебап ғылыми кітапханасы мен Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық университетінің «Қоғамдық-гуманитарлық пәндер» кафедрасының ұйымдастыруымен батыр, қолбасшы Исатай Тайманұлының туғанына 235 жыл толуына орай «Ұлы дала батыры-Исатай Тайманұлы» атты республикалық тарихи-танымдық конференция өтті.

Тарихи-танымдық басқосудың басты мақсаты-Исатай Тайманұлының өмірі мен тарихи тұлғасын кеңінен таныту, Исатай мен Махамбет бастаған көтерілістің тарихи маңызын зерделеу, батырдың ел тарихындағы орнын айқындау және оның өнегелі өмір жолын кейінгі ұрпаққа насихаттау.

Конференция жұмысына тарихшылар, өлкетанушылар, зерттеушілер, қаламгерлер, музей қызметкерлері, кітапханашылар, университет оқытушылары мен студенттері, сондай-ақ Исатай батырдың ұрпақтары ZOOM қосымшасы арқылы қатысты.

Іс-шараны Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық университетінің «Қоғамдық-гуманитарлық пәндер» кафедрасының доценті Молдин Бекзат Аққонысұлы жүргізді.

Конференция барысында Исатай Тайманұлының өмірі мен тарихи қызметі жан-жақты сөз болды. Қатысушылар батыр өмір сүрген дәуірдің қоғамдық-саяси ерекшеліктеріне, Исатай-Махамбет қозғалысының сипатына, оның халық жадындағы орнына тоқталды.

Басқосу барысында Атырау қаласына онлайн байланыс арқылы Қазақстан Республикасы «Тарих және қоғамдық ғылымдар» академиясының академигі, исатайтанушы-ғалым Шамғонов Амангелді қатысып, батырдың тарихи тұлғасы мен ұрпақтар сабақтастығы жөніндегі ойларын ортаға салды. Сондай-ақ Исатай батырдың бесінші ұрпағы Шамахова Ләззат та конференция жұмысына онлайн форматта қатысты.

Қазақстан Республикасы Журналистер одағының мүшесі, исатайтанушы Жауғашты Жұмағалиев батыр мұрасын зерттеу мен насихаттау бағытындағы еңбектері туралы ой бөлісті.

Тарихи тұлғаның туған жері мен оған қатысты деректерді танытуда өлкетану жұмысының маңызы ерекше. Осы ретте Ақтөбе облыстық тарихи-өлкетану музейі Қобда бөлімінің меңгерушісі Ерғалиева Гүлбаршын Сағалиқызы музей қорындағы Исатай Тайманұлына қатысты өлкетану бағытындағы құнды мәліметтерді слайд арқылы көрсетті.

Ал Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық универси-

тетінің «Қоғамдық-гуманитарлық пәндер» кафедрасының аға оқытушысы, тарих ғылымдарының магистрі Қалманова Гүлнар Тәңірбергенқызы Исатай мен Махамбет бастаған қозғалыстың тарихи маңызына ғылыми тұрғыдан тоқталып, елдік, жер тұтастығы, халық бірлігі мен ұлттық мемлекеттік мәселелері аясында ой өрбітті.

Конференцияның мазмұнын тарихи-мәдени мұрамен сабақтастырған көркем бөлімдер де көпшілік көңілінен шықты. Қазақтың дәстүрлі күй өнері арқылы Исатай-Махамбет дәуірінің рухын сезіндіру мақсатында Махамбеттің «Жұмыр-Қылыш» күйі орындалды. Күйді №1 балалар музыка мектебінің домбыра оқытушысы Жусупқалиев Бахтияр Бижанұлы орындады.

Сондай-ақ Құрманғазының Исатайға арналған «Кішкентай» күйін Қазанғап атындағы балалар өнер мектебінің «Домбыра» класының оқытушысы Нұралиев Қуаныш Танаұлы орындап, көрермендерге ұлттық өнердің тағылымын ұсынды.

Конференция барысында «Исатай Тайманов өмірдерегі» атты бей-

небаян көрсетіліп, батырдың өмір жолы мен тарихи қызметі таныстырылды. Іс-шараның көркемдік бөлігінде «Үркер» шығармашылық орта жастары Махамбеттің «Исатай деген ағам бар...» және ақын Өтегенов Айтуардың «Серт» өлеңдерін оқыды. «Исатай – елдік пен ерліктің символы» әдеби монтаж арқылы батырдың тарихи тұлғасы мен елдік мұраты көркем түрде өрнектеліп, көрермендерге рухани әсер сыйлады. Әдеби композиция жас ұрпақтың ұлттық тарихқа деген қызығушылығын арттырып, Исатай Тайманұлының ерлік жолын ұлықтауға бағытталды.

Шара аясында Исатай Тайманұлының өмірі мен ерлік жолына арналған «Азаттық жолындағы айбынды тұлға» атты кітап көрмесі ұйымдастырылды. Көрмеге кітапхана қорындағы Исатай Тайманұлының өмірі мен тарихи қызметін, Исатай-Махамбет бастаған қозғалыстың тарихын қамтитын құнды басылымдар қойылып, көпшілік назарына ұсынылды. Кітап көрмесі шара қатысушылары мен оқырмандарына батырдың тағылымды өмір жолымен танысып, тарихи деректерді тереңірек зерделеуге мүмкіндік берді.

Іс-шараның интерактивті бөлімінде қатысушылар баяндамашыларға сұрақтар қойып, Исатай Тайманұлының өмірі, көтерілістің тарихи себептері мен салдары, батырдың ұрпақтары және исатайтану бағытындағы зерттеулер туралы пікір алмасты.

Конференция барысында айтылған ғылыми пайымдар, тарихи деректер мен естеліктер Исатай Тайманұлы тұлғасын әр қырынан тануға мүмкіндік берді. Батырдың өмір жолы – өз дәуіріндегі қоғамдық өзгерістермен, халықтың әлеуметтік жағдайымен және елдің азаттығы жолындағы күреспен тығыз байланысты тарихи құбылыс.

Исатай Тайманұлының есімі қазақ халқының тарихи жадында Махамбет Өтемісұлымен бірге аталып, ғасырдағы халық қозғалыстары тарихындағы маңызды тұлғалардың бірі ретінде сақталады. Оның өмірі мен қызметін зерттеу – өткен дәуірдің тарихи шындығын зерделеуге, ұлттық тарихи сананы қалыптастыруға мүмкіндік беретін маңызды бағыттардың бірі.

«Ұлы дала батыры – Исатай Тайманұлы» атты республикалық тарихи-танымдық конференция осындай

тағылымды ойлармен қорытындыланды. Іс-шара соңында кітапхана директоры Хакимова Сұлушаш Максимқызы конференцияға қатысқан тарихшыларға, ғалымдарға, қаламгерлерге, зерттеушілерге, батыр ұрпақтарына, өнерпаздарға, оқытушылар мен студенттерге, кітапхана қызметкерлері мен оқырмандарға алғыс білдірді.

Исатай Тайманұлының өмірі мен

ерлік жолын зерделеу — ел тарихын тану, тарихи жадыны жаңғырту және ұрпақтар сабақтастығын нығайту жолындағы маңызды қадам.

Гүлзада Бакдәулетқызы БЕЙСОВА,
Сақтаған Бәйішев атындағы
Ақтөбе облыстық әмбебап
ғылыми кітапханасының
бөлім меңгерушісі.
Ақтөбе қаласы

Рухани ренессансқа старт

Кітапхана — кітап тұрған ғимарат ғана емес, адам ойы түлеп, сана жанаратын, сөз бен парасат тоғысатын рухани мекен. Кітаптың иісі сіңген сөрелер, парақтың сыбдыры, үнсіз отырып оқып отырған оқырман... Кітапхана дегенде көпшіліктің көз алдына осындай көрініс келеді. Бірақ уақыт бір орында тұрмайды. Қоғам өзгерген сайын адамның талғамы да, талабы да өзгереді. Ақпараттың аяғы жерге тимей, цифрлық технология күнделікті өміріміздің бір бөлшегіне айналған бүгінгі заманда кітапхана да сол өзгерістен шет қалмақ емес. Керісінше, кітапхана заманмен бірге жанарып, өз болмысын сақтай отырып, жаңа мүмкіндіктерге қарай бет алып келеді. Осы ойдың өзегін арқау еткен тағылымды басқосу жуырда қасиетті Теріскей өңірінде өтті. Түркістан облыстық «Фараб» әмбебап ғылыми кітапханасы мен Созақ аудандық орталықтандырылған кітапханалар жүйесінің бірлесіп ұйымдастыруымен «Заманауи кітапхана: жаңа формат, жаңа мүмкіндіктер» тақырыбында

Түркістан облысы кітапханашыларының VI кәсіби басқосуы ұйымдастырылды. Бұл — жай ғана кезекті семинар емес, кітапхана саласының бүгінгі тынысын танытып, ертеңгі бағытын бағамдаған, әріптестердің басын қосып, ойларын ортаға салған мазмұнды кәсіби кездесу болды. Созаққа келген қонақтарды ең алдымен осы өлкенің өзіне тән рухы қарсы алды. Тарихы талай дәуірдің үнін бойына сіңірген, қойнауы қазынаға, даласы аңызға, әр төбесі тарихқа айналған Теріскей өңірі қашанда сөз қадірін білген елдің мекені. Сондықтан кәсіби басқосудың алғашқы сәтінен-ақ Созақтың рухани болмысына басымдық берілуі заңды еді. Кітапханашылар назарына Созақ топырағынан шыққан ақындардың шығармалары негізінде әзірленген «Созақ деген осы жер» атты әдеби композиция ұсынылды. Өлең жолдары бірде туған өлкенің кең даласын көз алдыға әкелсе, бірде тарихтың терең қатпарларына жетеледі. Сөзбен өрілген сол бір сәтте Созақтың кешегісі мен

бүгіні, ел мен жер, ақын мен оқырман арасындағы көзге көрінбес рухани байланыс сезілгендей болды. Бұл — қонақтарға «Созаққа қош келдіңіздер!» деген қарапайым сәлемнен әлдеқайда терең еді. Бұл — Теріскейдің әдеби сәлемі, рухани таныстырылымы бола білді. Қонақтар жаңа кітапхана ғимаратымен танысып, кітап қорын аралады. Арнайы әзірленген тақырыптық көрмелерді тамашалады. Сөрелердегі сан алуан кітаптарға көз жүгіртіп, кітапхана жұмысының бүгінгі тынысымен танысты. Кеше ғана кітап іздеп келетін қарапайым орын секілді көрінген кітапхана бүгін түрлі бағытты тоғыстырған мәдени ортаға айналып келеді. Мұнда кітап та бар, ақпарат та бар, ізденіс те бар, жаңа идеяға жол ашатын мүмкіндік те бар. Кітапхана — заманмен сырласқан рухани орда десек артық айтпағанымыз болар еді. Кәсіби басқосудың ашылуында Созақ ауданы әкімдігі аппаратының басшысы Абдухат Бакиров құттықтау сөз сөйлеп, кітапханалардың қоғамның рухани-мәдени дамуындағы маңызына тоқталды. Жиын барысында Қазақстан

Республикасының мәдениет қайраткері, ақын, драматург, ардагер ұстаз Байділда Айдарбеков, Түркістан облысы мәдениет басқармасының тарихи-мәдени құндылықтарды қорғау бөлімінің басшысы Нұрдаулет Сұлтанбек, ақын, «Алаш» сыйлығының иегері, Қазақстан Жазушылар одағы Түркістан облыстық филиалының төрағасы Айдар Сейдазым, Түркістан облыстық «Фараб» әмбебап ғылыми кітапханасының директоры Жанат Шардарбекова, Ыбырай Алтынсарин атындағы облыстық балалар кітапханасының директоры Рысбек Летаев сөз сөйледі. Ортақ әңгіме бір арнаға келіп тоғысты. Ол — кітапхананың қоғамдағы орны. Кітапхана бұрынғыдай тек кітап беретін орын болып қалмауы керек. Өйткені бүгінгі оқырманның сұранысы да бөлек. Бірі қағаз кітап іздейді, бірі электронды ақпаратқа жүгінеді. Бірі баласына ертегі іздеп келеді, енді бірі ғылыми дерекке мұқтаж. Бір оқырман тыныш отырып кітап оқығысы келсе, екіншісі пікірлесіп, жаңа дүние үйренгісі келеді. Демек, бүгінгі кітапхана — әртүрлі сұранысқа жауап бере алатын

ашық рухани кеңістік болуы қажет. Заманауи кітапхана дегеніміз — кітапты технологияға айырбастау емес. Керісінше, кітаптың қадірін сақтай отырып, технологияның мүмкіндігін тиімді пайдалану болмақ.

Кәсіби пленарлық бөлімі аяқталған соң кәсіби басқосу өз жұмысын «үш секция» бойынша жалғастырды. Үш секцияның тақырыбы әртүрлі болғанымен, көздеген мақсаты бір еді. Ол — кітапхана қызметін жаңғырту, оқырманға жақындау, жаңа ізденістерге жол ашу. Бірінші секцияда өңір кітапханаларының озық тәжірибелері, тың бастамалары мен нәтижелі жобалары ортаға салынды. Түркістан облыстық «Фараб» әмбебап ғылыми кітапханасының оқырмандарға қызмет көрсету бөлімінің меңгерушісі Жанар Қонай «Оқырман жолы» атты пилоттық жобаны таныстырды. «Кітап оқитын ұлт» жобасы аясында жүзеге асырылуы көздел-

ген бұл бастаманың астарында үлкен ой бар. Ол — оқырманды кітапханаға бір келіп кететін қонақ емес, кітапханамен тұрақты байланыста болатын тұрақты серікке айналдыру. Өйткені кітап оқу — бір күндік науқан емес. Ол адамның өмір салтына айналғанда ғана өзінің шынайы нәтижесін беретіні анық. Бәйдібек аудандық орталықтандырылған кітапханалар жүйесі директорының орынбасары Жания Отыншиева аудан кітапханаларының тыныс-тіршілігі мен жетістіктерін таныстырып, тәжірибелерімен бөлісті. Отырар аудандық орталықтандырылған кітапханалар жүйесі директорының орынбасары Гаухар Даулетова кітапхана қызметіндегі нәтижелі тәжірибелер мен оқырманмен жұмыстың тиімді бағыттарына тоқталды. Ал Созақ аудандық орталықтандырылған кітапханалар жүйесінің директоры Нұржамал Майусова аудан кітапханаларында жүзеге

асырылып жатқан бастамалар, қол жеткізілген нәтижелер мен алдағы міндеттер туралы баяндады

Екінші секция «балалар кітапханасына» арналды. Бұл секцияның орны бөлек. Өйткені кітаппен достықтың іргетасы бала кезден қаланыны анық. Балаға кітапты сүйдіре алсақ, оның қиялына қанат бітіреміз. Ойлауына мүмкіндік береміз. Сөздік қорын байытамыз. Ең бастысы, өзіне сұрақ қойып, оған жауап іздейтін ұрпақ қалыптастырамыз. «Кітапхана жұмысындағы жаңашылдық, ізденіс және тәжірибе» тақырыбындағы секция тәжірибелік бағытта өрбіді. Созақ аудандық орталық балалар кітапханасының меңгерушісі Маймақова Ғалия Сұлубекқызы балалармен жұмысты жаңаша ұйымдастыру, жас оқырмандардың кітапқа қызығушылығын арттыру және дәстүрлі кітапханалық қызметті креативті форматтармен ұштастыру тәжірибесімен бөлісті. Ал Түркістан облыстық Ы. Алтынсарин атындағы балалар кітапханасының кітапхана процестерін автоматтандыру бөлімінің меңгерушісі Алия Ахметова «DSpace-те кітапхананың цифрлық қорын қалыптастыру» тақырыбында дәріс оқыды. Цифрлық қорды қалыптастыру, оны жүйелеу, сақтау және оқырманға қолжетімді ету жолдары түсіндірілді. Бір қарағанда, бұл — технология мәселесі. Ал түптеп келгенде, оның ар жағында бір ғана мақсат жатыр: оқырман керегін іздеп сарылып отырмай, қажетті ақпаратқа мүмкіндігінше тез әрі сапалы қол жеткізуі керек. Бала кітап оқыса — болашақ ойланады деп осыған қарап нық сеніммен айтуымызға болады.

Үшінші сексияда — жаңаша ізденіс кітапхана қызметін жаңа қырынан

ұйымдастыру, тәжірибе алмасу, заманауи талапқа сай жұмыс жүргізу мәселелері кеңінен талқыланды. Жалпы, үш секцияның жұмысына зер салған адам бір нәрсені анық аңғарады: кітапхана маманына бүгін бұрынғыдан да көп ізденіс қажет. Кітапханашы — тек кітап беруші маман емес. Ол — ақпаратты саралайтын, оқырманның талабын түсінетін, жаңа технологияны меңгеретін, мәдени шараны ұйымдастыратын, кейде жазушыдай жазып, кейде ұстаздай бағыт көрсететін көпқырлы маман болуға тиіс. Сондықтан мұндай кәсіби басқосудардың берері мол.

Бұл жолғы басқосудың тағы бір ерекшелігі — іс-шараға бұқаралық ақпарат құралдары өкілдерінің арнайы назар аударуы болды. «Уақыт TV» телеарнасының түсірілім тобы және басқа да журналистер легі Созаққа келіп, семинардың тынысын, кітапхананың жаңа келбетін, мамандардың басқосуын назарға алды. Бұл да тегін емес. Өйткені бүгін кітапханадағы жақсы істің кітапхана қабырғасында ғана қалып қоюы аздық етеді. Оқырманға, қоғамға, көпшілікке жетуі керек. Журналистің камерасы мен қаламы арқылы кітапханадағы жаңа бастама елге тарайды. Бір жерде туған жақсы ой екінші өңірдегі маманға жетеді. Ал ақпарат тараған сайын тәжірибе көбейеді. Осы тұрғыдан келгенде, Созақтағы семинардың бұқаралық ақпарат құралдарында көрініс табуы — кітапхана саласындағы жаңарудың көпшілікке жеткен бір ғана көрінісі.

Кәсіби басқосу аясында облыс кітапханалары басшыларының қатысуымен «Директорлар кеңесі» де өтті. Мұнда кітапхана саласының бүгінгі мәселелері, алдағы міндеттер, қыз-

метті жетілдіру жолдары сөз болды. Кейде бір мекеменің ішінде туындаған мәселенің шешімін басқа ауданның тәжірибесінен табуға болады. Кейде бір адамның ойы тұтас бір салаға жаңа бағыт беруі мүмкін. Сондықтан мұндай кеңестердің мәні де осында — әркім өз тәжірибесін ортаға салып, ортақ ойдан оңтайлы жол іздеуінде.

Семинардың қорытынды бөлімінде кітапхана саласында жемісті еңбек етіп жүрген бірқатар маман республикалық, облыстық және аудандық деңгейдегі марапаттарға ие болды. Алғыс хаттар мен өзге де марапаттар табысталып, сала мамандарының еңбегіне құрмет көрсетілді. Марапат — бір сәттік қуаныш болғанымен, оның артында жылдар бойғы еңбек жатыр. Кітапхана қызметкерінің еңбегі кейде көзге көрінбейді. Ол таңертең есік ашылғаннан басталып, кешке соңғы оқырман кеткенше жалғасады. Бірі кітап қорын реттейді, бірі библиографиялық анықтама іздейді, енді бірі балаларға кітап оқытады, бірі мақала жазады, бірі көрме әзірлейді. Осының бәрі қосылып барып, кітапхананың күнделікті тынысын қалыптастырады. Еңбек бар жерде — елеу бар деген осы болар.

Созақта өткен Түркістан облысы кітапханашыларының VI кәсіби басқосуы — бір күндік кәсіби шара болып қана қалған жоқ. Ол — кітапхана саласының бүгінгі беталысын көрсеткен, мамандарды жаңа ойға жетелеген, тәжірибені ортаға салған, рухани байланысты бекемдеген мазмұнды басқосу болды. Бүгінгі кітапханаға қойылатын талап биік. Бірақ оның жүрегі өзгермеуі керек. Ол жүрек — кітап. Кітаптың қасында оқырман тұр. Оқырманның қасында

кітапханашы тұр. Ал осы үшеуі бар жерде руханияттың оты өшпейтіні белгілі. Заман өзгерер. Технология жаңарар. Ақпарат тарату тәсілі басқа сипат алар. Электронды қор көбейер. Жасанды интеллект пен цифрлық мүмкіндіктер кітапхана жұмысына дендеп енер. Бірақ адам баласының ойлануға, білуге, ізденуге, жақсы сөзге, көркем әдебиетке деген қажеттілігі жоғалмайды. Сондықтан заманауи кітапхана — өткеннен қол үзген жаңа мекеме емес. Ол — өткеннің асылын сақтап, бүгіннің мүмкіндігін пайдаланып, болашаққа жол ашатын рухани көпір іспетті. Созақта өткен «Заманауи кітапхана: жаңа формат, жаңа мүмкіндіктер» атты VI кәсіби басқосуы осыны тағы бір мәрте көрсетті. Теріскейдің төрінде кітапханашылардың басы қосылды. Әркім өз тәжірибесін ортаға салды. Жаңа жобалар таныстырылды. Үш секцияда кәсіби ойлар тоғысты. Балалар кітапханасының болашағы сөз болды. Цифрлық қордың мүмкіндігі таныстырылды. Директорлар кеңесінде сала мәселелері сараланды.

Журналистер қауымы келіп, бұл рухани басқосудың тынысын елге жеткізді. Еңбек еткен мамандар марапатталды. Ал ең бастысы — кітаптың айналасына адамдар қайта жиналды. Бұл — жақсы нышан. Өйткені кітап бар жерде — ой бар, ой бар жерде — ізденіс бар, ізденіс бар жерде — даму бар. Ал кітапхана сол ой мен ізденістің отын өшірмей, заман көшіне ілестіріп келе жатқан рухани орда болып қала береді.

Еркебұлан ДАЙРАБАЙ,
Созақ аудандық кітапханасының
библиографы.
Түркістан облысы

Уақыттан озатын сөз айтамын...

Таяуда С. Бәйішев атындағы Ақтөбе облыстық әмбебап ғылыми кітапханасында «Қаламгер» әдеби жобасы аясында айтыскер ақын, ҚР мәдениет саласының үздігі, Халықаралық айтыс ақындары мен жыршы-термешілер одағының мүшесі Оралбай Каметияұлының «Ертөстікке ескерту» жыр жинағы оқырман қауымға таныстырылды.

Биыл ердің жасы — елуді еңсерген айтыскер ақынның жаңа жыр жинағы оқырмандарды алғашында атауымен таңдандырды. «Не үшін «Ертөстікке ескерту?», «Ол қандай ескерту болды?» деген сауалдар оқырманның санасына біраз салмақ салғаны сөзсіз. Шара барысында автор осы сауалдарға жауап беріп, өзінің өмір жолы мен өлеңге құштарлығы мен ұмтылысы оянған кездерден естеліктерін әңгімеледі. Шараға қатысқан қаламгер қауым автордың өлеңдеріндегі ерекшеліктерін айтып, шығармашылықтағы еңбегіне тоқталды.

Ақын, халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының иегері, Қазақстан Жазушылар одағы Ақтөбе облыстық фи-

лиалының директоры Бижан Қалмағанбетов атаулы жасымен құттықтап, шығармашылығына табыс тіледі.

— Оралбаймен таныстығыма көп болмаса да оның өзіндік үні бар екенін және жақсы жазып жүргенін байқадым. Оның ғылыми бағытта да нәтижелі еңбек етіп жүргенін білеміз. «Бір тал уық» атауындағы алғашқы кітабын оқығанда жақсы әсер алдым және жастарға оқуға кеңес берер едім. Өз өлеңіндегі «Уақыттан озатын сөз айтамын, Уақыттың орап шығып алдынан...» деген жолдары оның ақындықтағы позициясын айқындап тұр, — деді Бижан Қуанышкерейұлы.

Кеш иесінің «Бір тал уық» атауындағы алғашқы жинағы 2009 жылы жарық көрді. Кейін «Өлең ұйқасының құпиясы» теориялық-практикалық әдістеме құралы, «Қиын емес Р деген» логопедиялық әліпби балаларға арналған тіл жаттықтыру кітаптарын шығарды. Жасөспірімдердің ана тілін терең меңгеруіне және қара өлеңге құштарлығын оятуға осылайша үлесін қосты. Одан кейін «Жәдігер» атауындағы Ақтөбе өңірінің әдеби антологиясына,

«Аңсау» атты ұжымдық жинаққа өлең топтамалары енгізілді. Сонымен қатар 2017 жылы жарыққа шыққан «Құтты мекен — Ақтөбе» энциклопедиясында ақын туралы анықтама берілді. Міне, осындай азды-көпті еңбегінің жалғасы — «Ертөстікке ескерту» жыр жинағы болып, жаңа кітапты оқырмандар қызыға әрі жылы қабылдады.

Автордың өлеңдеріне ғылыми-теориялық бағытта талдау жасап, пікір білдірген профессор, филология ғылымдарының докторы, ҚР Педагогикалық ғылымдар академиясының академигі, ҚР Білім беру ісінің құрметті қызметкері, өлкетанушы Жұманазар Асанов таңданысын да жасырмады.

— Ақын өлеңдері қоғамдық шындықты ортаға салады. Кітабын алғаш қолыма алып, көз жүгірте бастағанымда Орекең ертегі айтып жөніне кетеді ме деп отырсам, олай емес екен, менің басымдағы жағдайды айтып отыр. Жалғыз мен емес, барша қазақтың басындағы жағдай. Әрі қарай өз болмысымды терең тани алу үшін оқып кеттім. «Мен — Алтайдай асқақ, етегі елсіз еренмін! Иірімге тартқан Ертістей түпсіз тереңмін...» деген жырына оқығанда советтік тәрбиені көрген, өзінің ішкі «менінен» айрылған менің төбешашым тік тұрып, қолым қалтыра-

ғандай болды. Бұлай екіншісі айтуы да, жырлауы да оңай емес. Сондықтан оның өлеңдерінен әлі де көп дүниені күтетініміз бар, — деген Жұманазар Асанұлы автор өлеңдерінен жырлаулар поэзиясының бір бөлек үлгісін байқағанын да жеткізді.

Ақын өлеңдері қазақ даласында отбасылық институттың берік болғанын және соның іргетасы мен қабырғаларының сөгілмеуіне әлі де күш салу керек екенін аңғартады. Шараның әдеби-танымдық бағыттағы сұрақ-жауап бөлімінде жан дүниесіндегі ой-сезімдерін ақтарып, жас оқырмандармен еркін сипаттағы әрі әдеби бағыттағы әңгімеге ерік берді.

— Кітап боп шыққан дүниені тасқа кашалып, мәңгілікке қалатын нәрсе деп түсінемін. Сол үшін де мұның артында үлкен жауапкершілік тұрады. Айтыста табанда тауып айтқан дүние елдің жадынан өшіп, артынан уақытпен қоғам өзгергенде өз мазмұны мен салмағынан айрылып қалуы мүмкін. Осындайдан кейде қорқатыным рас. Жаңа кітапта ертегі кейіпкерлері арқылы өзімді толғандырған дүниелерге тоқталдым және жырдың мақсат-міндетіне жүгіндім. Жинақ ішінде айтысқа тән, тек сол бағытқа ғана жататын өлеңдер де кездесіп қалып жатады.

Ауыз әдебиеті мен жазба поэзияның өзіндік өлшем-шарттары бар. Сондай-ақ бұл кітапта жастық кезде, аңғал да албырт шақта жазған өлеңдер кездеседі, - деген Оралбай Каметияұлы жаңа өлеңдерін оқып, оқырмандарын бір сүйсінтіп қойды.

Жаңа кітаптың таныстырылымында ақын, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі, ҚР Педагогикалық ғылымдар академиясының академигі Нұрлыбек Қалауов, кәсіпкер Ғибат

зақстанның еңбек сіңірген қайраткері Ертай Ашықбаев қаламгердің шығармашылығына, әсіресе, балаларға арналған «Қиын емес Р деген» атауындағы кітабы туралы біраз уақыт бұрын айтқан «Менің ойымша, бұл әліпбиді мүмкіндігі болса, баспалар көптеп басып таратып, педагогика, әсіресе бастауыш мектеп оқулықтарымен айналысатын ғалымдар назарына алса, бастауыш класс мұғалімдерінің қолынан түспейтін оқулыққа айналғалы тұр...

Әмзеұлы және әнші-композитор Орал-Қосай Байсеңгір айтыскер ақынның шығармашылық жетістіктері, жазу өнеріндегі өзіндік бояуы туралы ой-пікірлерін жеткізді. Сондай-ақ айтыстағы шәкірттері Айбат Бекжан, Айболат Көшкінбай және Әлихан Жаксылық ұстаздарына ізгі ниеттерін білдіріп, атаулы жасына арнау өлеңдерін оқыды. Әнші-композитор, мәдениет саласының қайраткері Сейсен Айтжанов автордың өлеңіне жазылған «Жансен аға» әнін шырқап, жас оқырмандарға патриоттық сезім сыйлады. Қаламгердің шығармашылығына арналған «Уақыт және Мен» кітап көрмесіне библиографиялық шолу жасалды.

Ақын, халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының, «Құрмет» ордені, «Алтын барыс» белгісінің иегері, Қазақстанның құрметті жазушысы, Қа-

Оралбайдың осы өлеңдеріне карап отырып, Оралбай қазірдің өзінде балалардың жақсы қалыптасқан ақыны екеніне көзім жетті...» деген пікірі автордың шығармашылық әлеуетін айқын көрсеткендей.

Шараны қорытындылаған Оралбай Каметияұлы жаңа кітаптың таныстырылымын ұйымдастырған облыстық кітапхана ұжымына ризашылығын жеткізді. Сонымен бірге қатысқан қаламгер қауым мен оқырман жастарға алғысын айтып, ақ тілегін арнады.

Аманжол ИСЛАМҒАЛИ,
С. Бәйішев атындағы Ақтөбе
облыстық

әмбебап ғылыми кітапханасының
қызметкері.
Ақтөбе қаласы

Еділ Қамбарұлы ОҢҒАР,
Индербор кентіндегі Шоқан Уәлиханов
атындағы орта мектебінің 11-сынып оқушысы.
Индер ауданы,
Атырау облысы

Қос қуаныш

Жетпіс беске келдіңіз, нағашы атам,
Ардақтайды өзіңізді барша адам
Елу жыл әжемменен бірге болып,
Қуанышқа кенелсін әрбір қадам.

Елу жылдай қол ұстасып келесіз,
Қуанышқа бірге ортақ боласыз.
Нағашы әжем екеуіңіз аман боп,
Бақыт құсын әрдайым-ақ көресіз.

Немерелер шат күлкіге бөлесін,
Шаңырақтан бақ пен береке кетпе-
сін.

Жүзге жетіп, қызық көріп жүріңіз,
Қуанышыңыз ешқашан да сөнбе-
сін.

Мерейтойың құтты болсын, арда-
ғым,

Сізге деген шексіз менің арманым.

Ұрпағыңмен шаттық құшып әрда-
йым,

Ұзақ болсын бақытты өмір, жал-
ғауың.

Әкеге сағыныш

Әке деп сағынғанда жүрек жылай,
Еске алып елестетем үн мен ымдай.
Жанымда жоқ болсаң да, рухың бар,
Ақылың жол көрсетіп тұрғанындай.

Қарасам асқар тауға сені көрем,
Кең аспан, ашық дала сендей өрен.
Жарық күн, тыныш түнде ойым ке-
тіп,
«Әке» деп ішімнен үнсіз сөйлеп
өтем.

Өсиет сөзің жадымда сақталады,
Әр қадам басқан сайын ойға алады.
Әке деп сағынғанда үнсіз ғана,
Жүрегім сізді іздеп, толғанады.

Аяулым Бекзатқызы МҰРАТ,
Көктем қазақ орта мектебінің
8 «А» сынып оқушысы.
Индер ауданы,
Атырау облысы

Қарлығаш

Көктемнің жайма-шуақ күндерінің бірінде ауылға қарлығаштар қайта оралды. Солардың бірі ескі үйдің шатырына ұя салды. Үй иелері құстың мазасын алмай, ұясын қорғап жүрді.

Көп ұзамай қарлығаш жұмыртқалап, балапандарын шығарды. Ана қарлығаш күн сайын жем іздеп ұшып кетіп, қайта оралып, балапандарын асырады. Бір күні қатты жел соғып, ұя шайқала бастады. Үйдің адамдары ұя құлап кетпесін деп тақтаймен тіреп қойды. Соның арқасында балапандар аман қалды.

Жаз соңында балапандар қанаттанып, ұшуды үйренді. Олар анасының соңынан еріп, көк аспанда еркін қалықтады. Үй иелері қарлығаштардың аман-есен өскеніне қуанды. Содан бері олар қарлығашты мейірімнің, еңбекқорлықтың және жақсылықтың белгісі деп құрметтейтін болды.

Ана туралы

Анашым, мейірімің күндей жылы,
Жүрегіңнен тарайды өмір нұры.
Ақ сүтінді ақтауға уәде берем,
Сен барда шаттыққа толы ғұмырым.

Әке туралы

Әкем — асқар тауым, қорғанымсың,
Еңбегіңмен бізге бақыт сыйладың.
Ақылыңды өмір бойы үлгі етем,
Әрқашан аман болып жүрші, жан әкем.

Отбасы

Отбасым — ең қымбат, асыл қазынам,

Көрмесем ұзақ уақыт сағынамын.

Бірлігіміз мықты болсын әр кезде деп,

Бақыт қонсын Жаратқаннан сұранамын.

Қолдарыңызға тиіп отырған журнал мектеп, мектепке дейінгі, арнайы, жоғары оқу орындары мұғалімдері мен оқытушыларына, жалпы оқырмандарға арналған. Журналға «Қазпочта», «Ернұр пресс», «Евразия Пресс», «Экспресс почта» және Post.kz сайты арқылы жазылған тиімді.

Мекен-жайымыз: 050036, Алматы қаласы, Мамыр-2, 13-7.

**Қиын
алыңыз да,
жазылыңыз!**